

PRENATÁLNÍ KARDIOLOGIE

Co je prenatální kardiologie a k čemu slouží?

Prenatální kardiologie je specializovaný obor dětské kardiologie, jehož cílem je ultrazvuková diagnostika vrozených srdečních vad a poruch srdečního rytmu u plodu. Takové vyšetření provádí dětský kardiolog, který se na vyšetření v těhotenství specializuje.

Proč může krevní oběh plodu fungovat i při závažné srdeční vadě a po narození již ne?

Krevní oběh plodu má řadu odlišností. Kyslík nezískává činností plic, ale dostává ho z krevního oběhu matky přes placentu. U plodu jsou přirozeně propojeny oba krevní oběhy – malý plicní a velký systémový a to díky komunikacím mezi síněmi (foramen ovale) a tepnami (tepenná dučej). Proto i při závažné vadě obvykle nedojde před narozením k srdečnímu selhání. Po porodu již „pravé“ a „levé“ srdce musí pracovat samostatně. To ale při významné vadě nedokáže a vyžaduje léčbu.

Je nutné vyšetřit srdce u každého plodu?

Ano, protože žádná matka neví, zda právě její dítě bude srdeční vadu mít či nikoliv. Proč srdeční vady vznikají, přesně neznáme. Riziko, že dítě bude mít vadu srdce je < 1% a stoupá při výskytu vad v rodině. Vyšetření srdce je součástí screeningového vyšetření ve druhém a často již i v prvním trimestru, které provádí gynekolog. Jestliže je nález na screeningovém ultrazvukovém vyšetření normální a těhotná či plod nemá žádná zvýšená rizika srdečního onemocnění, není nutné provádět další specializovaná vyšetření.

Kdy je potřeba vyšetření těhotné dětským kardiologem?

Rozhodně vždy, kdy je podezření na srdeční vadu ze screeningového vyšetření nebo je nález srdeční struktury nejasný. Rovněž je velmi vhodné specializované vyšetření u rizikových skupin těhotných, kde je pravděpodobnost srdeční vady násobně vyšší než u ostatních těhotných:

- při akutním či chronickém onemocnění matky (infekce v těhotenství, cukrovka, systémová onemocnění, užívání některých léků v těhotenství), srdečních či genetických vadách v rodině
- abnormálním nálezů u plodu (zvýšené NT v 1. trimestru, jiné nesrdeční anomálie)
- vícečetná těhotenství, opakované spontánní potraty, těhotenství po IVF

Obdobná doporučení ke specializovanému vyšetření přispěly ve Spojených státech, Kanadě, západní Evropě a dalších vyspělých zemích ke zvýšení úspěšnosti odhalení srdečních vad před narozením.

Jak takového vyšetření probíhá?

Jedná se o ultrazvukové vyšetření, které je zaměřené na zobrazení struktury a funkce srdce. Obvykle se provádí ve 2. trimestru mezi 18.-22. gestačním týdnem, ale základní srdeční anatomii je možné většinou zobrazit již od 13. týdne. Někdy, zvláště při nálezů vady v nízkém stupni těhotenství, je nutné kontrolní vyšetření k posouzení přesného nálezů a možného vývoje vady. Dětský kardiolog je tím jediným, kdo může s rodiči kvalifikovaně diskutovat povahu a prognózu srdeční vady.

V indikovaných případech doporučí dětský kardiolog další vyšetření plodu, nejčastěji genetické.

Dají se rozpoznat všechny srdeční vady již před narozením?

Většina závažných srdečních vad by měla být rozpoznána před narozením. Některé vady se mohou vyvinout až v poslední třetině těhotenství a nedají se tedy rozpoznat dříve. Méně významné (některé defekty septa komor či síní) nemusí být odhalitelné. Mnoho srdečních vad (1/3 všech) může ohrozit život a zdraví dítěte krátce po porodu. Proto všechny plody s významnými vadami rodí matky přímo v nemocnici, kde je okamžitá návazná péče. Zdraví a život ohrožující vady pak přímo ve FN v Motole. I tím se zlepšila prognóza dětí se srdečními vadami, v jejichž léčbě patří Česká republika ke světové špičce.